

Uchwała nr 117/2024
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
z dnia 18 października 2024 roku

w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr V/28/2024 Rady Gminy Łoniów z dnia 27 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczenia inkasenta i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w składzie:

Przewodniczący: Damian Grzelka – Prezes Izby

Członkowie: Wojciech Czerw, Iwona Kudła, Ewa Midura, Zbigniew Rękas, Monika Różycka (sprawozdawca), Agnieszka Zarębska

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465)

stwierdza nieważność uchwały nr V/28/2024 Rady Gminy Łoniów z dnia 27 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczenia inkasenta i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso

z powodu naruszenia art. 25a ww. ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Uzasadnienie

Uchwała nr V/28/2024 Rady Gminy Łoniów z dnia 27 września 2024 r. w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczenia inkasenta i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w dniu 4 października 2024 r. i na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych została objęta postępowaniem nadzorczym.

W dniu 18 października 2024 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przeprowadziło badanie nadzorcze tego aktu.

O powyższym terminie posiedzenia Kolegium powiadomiono organy jednostki samorządu terytorialnego, z pouczeniem stosownie do treści art. 18 ust. 3 ww. ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele Gminy Łoniów w wyznaczonym terminie badania przedmiotowej uchwały.

W toku postępowania nadzorczego stwierdzona została wada prawna uchwały nr V/28/2024 o charakterze istotnego naruszeniem prawa, co stanowiło podstawę do stwierdzenia nieważności tej uchwały.

Podstawą rozstrzygnięcia był opisany poniżej stan faktyczny i prawny.

W dniu 27 września 2024 roku Rada Gminy Łoniów podjęła uchwałę nr V/28/2024, którą zarządziła na terenie Gminy Łoniów pobór podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa (§ 1), wyznaczyła inkasentów według imiennego wykazu (§ 2) oraz ustaliła wynagrodzenie za inkaso (§ 3).

Na podstawie wyników głosowania przeprowadzonego na sesji Rady Gminy w dniu 27 września 2024 roku ustalono, że nad przedmiotową uchwałą w sprawie zarządzenia poboru podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych w drodze inkasa, wyznaczenia inkasenta i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso głosowało 15 radnych, z których wszyscy oddali głos za podjęciem tej uchwały. W gronie głosujących osób znajdowało się pięciu radnych to jest: Pani Jankowska Agata, Pan Malecki Łukasz, Pani Łukawska Barbara, Pan Błasiak Tomasz oraz Pani Bład Barbara. Jak wynika z § 2 głosowanej uchwały radni ci wyznaczeni zostali jako inkasenci do poboru ww. podatków w sołectwach, odpowiednio: Bogoria, Ruszcza Kolonia, Świniary Nowe, Świniary Stare, Wólka Gieraszkowska.

W ocenie Kolegium Izby zaistniały sposób głosowania nad uchwałą nr V/28/2024 narusza art. 25a ww. ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym radny nie może brać udziału w głosowaniu w radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

Pod pojęciem interesu prawnego należy rozumieć osobisty, konkretny i aktualny prawnie chroniony interes, który może być realizowany na podstawie określonego przepisu, bezpośrednio wiążący się z indywidualnie i prawnie chronioną sytuacją strony. Radny nie może więc brać udziału w głosowaniu w sprawach, które dotyczą jego osoby, z uwagi na to, że z mocy art. 25a ustawy o samorządzie gminnym podlega wyłączeniu z głosowania.

W kontekście badanej uchwały nr V/28/2024 nie budzi wątpliwości to, że uchwała ta nadaje pięciu radnym uprawnienie związane z uzyskiwaniem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków inkasenta (a zatem uprawnienie o charakterze majątkowym).

Jeżeli zatem ww. radni wyznaczeni zostali jako inkasenci pobierający z tego tytułu wynagrodzenie (zgodnie z § 3 uchwały nr V/28/2024) to niewątpliwie radni ci podlegali wyłączeniu z głosowania nad uchwałą. Zasadą bowiem jest to, że narusza prawo udział radnego w głosowaniu nad uchwałą dotyczącą jego interesu prawnego. Zasada ta wynika nie tylko wprost z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, ale również poparta jest orzecznictwem sądowym i administracyjnym oraz dorobkiem doktryny. W ocenie Naczelnego Sądu Administracyjnego "zawsze udział w głosowaniu radnego podlegającego wyłączeniu z mocy przepisu art. 25a ustawy o samorządzie gminnym, będzie stanowił istotne naruszenie prawa" (wyrok z dnia 18 sierpnia 2021 r. sygn. akt III FSK 3940/21).

NSA wskazał też iż „Podobne stanowisko prezentowane jest również w doktrynie prawa (zob. S. Bułajewski, Zakaz głosowania radnego w sprawie dotyczącej jego interesu prawnego, Głosa do wyroku WSA w Białymstoku z dnia 22 grudnia 2011r., II SA/Bk 167/11; Samorząd Terytorialny 2018/1-2/165-171.)”.

W rozpatrywanym stanie faktycznym sposób uchwalenia uchwały nr V/28/2024 niewątpliwie pozostawał w sprzeczności z art. 25a ustawy o samorządzie gminnym - z uwagi na udział w głosowaniu nad ww. uchwałą radnych podlegających wyłączeniu.

W konsekwencji tego, że uchwała nr V/28/2024 podjęta została z istotnym naruszeniem prawa Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Pouczenie

Od niniejszej uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach przysługuje skarga za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach w terminie 30 dni od dnia doręczenia.

Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
Damian Grzelka